EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 14.5.2025
COM(2025) 229 final

2025/0108 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse 28. veebruari 2024. aasta määrust (EL) 2024/823 erandlike kaubandusmeetmete kohta stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessis osalevate või sellega seotud maade ja territooriumide suhtes

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Lääne-Balkan on saanud autonoomseid kaubandusmeetmeid alates 2000. aastast juba enne seda, kui Lääne-Balkani partneritega sõlmiti stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingud. Sel ajal otsustas Euroopa Ülemkogu,[1] et Lääne-Balkani partnerid peaksid saama kasu ühepoolsest kaubanduse liberaliseerimisest, mis võimaldaks piirkonnale stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingute läbirääkimiste ja rakendamise ajal soodustingimustel juurdepääsu ELi turule.

Vahepeal on kõik piirkonna partnerid sõlminud ELiga stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu. Viimane leping Kosovoga[2] jõustus 1. aprillil 2016 ja seda rakendatakse täielikult alates 1. jaanuarist 2025, mil lõppes üleminekuperiood. Pärast Lääne-Balkani stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingute sõlmimist on autonoomseid kaubandusmeetmeid järk-järgult vähendatud, kuna ühepoolsed soodustused kaotati järk-järgult ja need lisati vastavatesse kahepoolsetesse stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingutesse. Praegused Lääne-Balkani autonoomsed kaubandusmeetmed hõlmavad kahte allesjäänud soodustust: esiteks koguseliste tollimaksude peatamine kõigi puu- ja köögiviljade puhul, mille suhtes kohaldatakse piiril kehtiva hinna süsteemi, ja teiseks võimalus kasutada veini üldtariifikvooti, mis on kättesaadav põhimõttel „kes ees, see mees“ pärast seda, kui vastava stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu riiklik kvoot on ammendatud.

Vaatamata praeguste autonoomsete kaubandusmeetmete piiratud ulatusele on need endiselt olulised. Esiteks on piirkonna põllumajandustootjad neile järjepidevalt toetunud juba ligi 25 aastat. Lisaks on Lääne-Balkani tihedam integreerimine ELi ühtse turuga komisjoni prioriteet Lääne-Balkani majanduskasvu kavas, mille komisjon võttis vastu 8. novembril 2023[3]. Seepärast tehakse ettepanek jätkata piirkonna haavatava majanduse toetamist, pikendades määruse (EL) 2024/823 (edaspidi „määrus“)[4] kohaldamisaega veel viie aasta võrra pärast selle kehtivuse lõppemist 31. detsembril 2025.

Lisaks määruse kohaldamisaja pikendamisele tundub asjakohane teha muudatusettepanekuid, et selgitada soodustuste peatamist ja ajutist peatamist käsitlevaid eeskirju. Määrusega nähakse ette kaks erinevat tegevussuunda juhuks, kui soodustatud pool ei täida artikli 2 lõike 1 punktides a, b või c sätestatud kohustusi: EL võib soodustused peatada kas artikli 2 lõike 3 alusel või ajutiselt peatada artikli 10 alusel. Lisaks on määruse artiklis 10 ette nähtud ajutine

---

[1] Lissabonis 23.–24. märtsil 2000 toimunud Euroopa Ülemkogu erakorralise kohtumise järeldused: „47. Euroopa Ülemkogu kinnitab, et tema üldine eesmärk on endiselt piirkonna partnerite võimalikult täielik integreerimine Euroopa poliitilisse ja majandussüsteemi. Euroopa Ülemkogu kinnitab, et stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsess on tema Balkani-poliitika keskmes. Stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingud hõlmavad majandus- ja finantsabi ning koostööd, poliitilist dialoogi, õigusraamistiku ühtlustamist ELi õigusaktidega, koostööd muudes poliitikavaldkondades ja vabakaubandust. Sellistele lepingutele peaks eelnema kaubanduse ühepoolne liberaliseerimine. Euroopa Ülemkogu kutsub piirkonna partnereid tungivalt üles tegema omavahel ja liiduga koostööd stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi edu nimel.“

[2] Kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

[3] Komisjoni 2023. aasta teatis „Uus Lääne-Balkani majanduskasvu kava“

[4] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. veebruari 2024. aasta määrus (EL) 2024/823 erandlike kaubandusmeetmete kohta stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessis osalevate või sellega seotud maade ja territooriumide suhtes (kodifitseeritud tekst), ELT L, 2024/823, 6.3.2024.

peatamine juhul, kui päritolutõendite kontrollimiseks ei tehta vajalikku halduskoostööd, mille puhul soodustatud pool ei täida üht tingimust, mis on juba hõlmatud artikli 2 lõike 1 punktiga c ja on igal juhul sobivam peatamiseks artikli 2 lõike 3 alusel.

Nende eeskirjade tekitatud õigusliku ebakindluse kõrvaldamiseks tehakse ettepanek jätta artiklist 10 välja artikli 2 lõike 1 punktide a, b või c täitmata jätmine ning säilitada artikli 2 lõige 3 kui ainus mehhanism soodustuste peatamiseks, kui ei täideta artikli 2 lõike 1 punkte a, b või c. Lisaks tehakse ettepanek jätta artiklist 10 välja elemendid, mis käsitlevad päritolutõendite kontrollimiseks tehtava halduskoostöö puudumist, kuna seda juba käsitletakse artikli 2 lõike 1 punktis c. Kavandatud muudatus tooks kaasa järgmise peatamissüsteemi:

– artikli 2 lõike 1 punktide a, b või c või artikli 2 lõike 2 täitmata jätmine võib viia soodustuste täieliku või osalise peatamiseni artikli 2 lõike 3 alusel;

– artikli 2 lõike 1 punkti d täitmata jätmine võib viia soodustuste täieliku või osalise peatamiseni uue artikli 2 lõike 4 alusel vastavalt artiklile 6 ning

– piisavad tõendid pettuse või selle kohta, et liitu suunduv eksport on märkimisväärselt kasvanud, ületades tavapäraseid tootmis- ja ekspordimahtusid, võivad viia ajutise peatamiseni artikli 10 alusel.

Lisaks tehakse ettepanek jätta välja artikli 2 lõike 2 teine lõik, kuna see viitab institutsioonilisele protsessile, mis erineb ELi toimimise lepingu artikli 207 puhul kehtivast seadusandlikust tavamenetlusest.

Peale selle on määruse artikli 3 lõikes 2 endiselt teatavad aegunud viited kalandustoodete kaubanduskontsessioonidele. Need viited on jäänud kehtima ajast, mil autonoomsed kaubandusmeetmed sisaldasid kalapüügi tariifikvoote. Need on aga järk-järgult muutunud ebaoluliseks, kuna nende kvootide reguleerimine viidi kõigi soodustatud riikide puhul üle vastavatesse kahepoolsetesse stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingutesse. Need kaotasid lõpuks olulisuse pärast ELi ja Kosovo vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu jõustumist 1. aprillil 2016, mis oli viimane jõustunud stabiliseerimis- ja assotsieerimisleping. Seetõttu tuleks artikli 3 lõikes 2 sisalduvad viited kalandustoodete turgudele ja kalandustoodetele autonoomsetest kaubandusmeetmetest välja jätta.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Kavandatud meetmed on kooskõlas stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingutega ja eelkõige nende IV jaotisega, milles on sätestatud, et lepinguosalised loovad järk-järgult vabakaubanduspiirkonna. Meetmed on aidanud laiendada ELi ja Lääne-Balkani vahelist kaubandust, mille maht ületas 2023. aastal 82 miljardit eurot. EL on Lääne-Balkani peamine kaubanduspartner, kelle arvele langeb üle 80 % piirkonna koguekspordist ja ligi 59 % impordist.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Kavandatud meetmed on kooskõlas uue Lääne-Balkani majanduskasvu kavaga, mille eesmärk on edendada Lääne-Balkani partnerite majanduslikku integratsiooni ELi ühtse turuga ja kiirendada nende sotsiaal-majanduslikku lähenemist ELile. ELiga ühinemise teel olevatele riikidele toob tihedam seotus ELi ühtse turuga kasu, mida nende kodanikud vahetult tunnetavad.

Nõukogu 2024. aasta detsembri järeldustes laienemise kohta märgitakse, et „nõukogu on jätkuvalt pühendunud sellele, et tuua partnerid ELile lähemale, valmistuda nende ühinemiseks ja tuua nende kodanikele konkreetset kasu juba laienemisprotsessi ajal“ ning et „EL annab

jätkuvalt toetust kõigil tasanditel, et toetada liikmeks pürgijate poliitilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid muutusi, tuginedes õigusriigi põhimõtte ja sotsiaal-majanduslike reformide vallas tehtud reaalsetele edusammudele ning samuti sellele, kas partnerid järgivad ELi väärtusi, norme ja standardeid“[5].

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 207 lõige 2.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Ühine kaubanduspoliitika kuulub ELi toimimise lepingu artikli 3 lõike 1 punkti e kohaselt liidu ainupädevusse. Seetõttu subsidiaarsuse põhimõtet ei kohaldata.

• Proportsionaalsus

Kavandatud meetmed on avaldanud soodustatud pooltele positiivset mõju, aidates nende majandusarengule kaasa eelkõige ELi ettevõtjate ja Lääne-Balkani piirkonna tootjate vahelise partnerluse tugevdamise kaudu. Seepärast tuleb meetmete viie aasta võrra pikendamise ettepanekut pidada kõige sobivamaks vahendiks, millega tagada Lääne-Balkani partnerite kestlik majandusareng, vältides samas väga pikka ja keerulist protsessi, mida oleks vaja stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu raames iga kahepoolse kaubanduslepingu muutmiseks.

• Vahendi valik

ELi toimimise lepingu artikli 207 lõike 2 kohane määrus on sobiv vahend mittevastastikuste kaubandussoodustuste laiendamiseks.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

• Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll

Kuna meetmete kohaldamisala on väga piiratud, ei ole ametlikku järelhindamist tehtud.

• Konsulteerimine sidusrühmadega

Sidusrühmadega ei ole ametlikult konsulteeritud, kuid soodustatud pooled on üksmeelselt ja korduvalt väljendanud oma huvi nende meetmete jätkamise vastu ning komisjoni talitused ei ole ELi ettevõtjate jaoks käivitatud teabevahetusplatvormide kaudu Euroopa ettevõtjatelt kaebusi saanud.

• Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine

Ei kohaldata.

• Mõjuhinnang

Ettepanekus on käsitletud meetmeid, mis on kehtinud juba peaaegu 25 aastat. Nüüd aga on saabunud aeg neid oluliselt kärpida, kuna suurem osa soodustusi on järk-järgult integreeritud ELi ja soodustatud poolte vahelistesse eraldi stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingutesse.

[5] Üldasjade nõukogu, laienemist käsitlevad nõukogu järeldused, mille nõukogu kiitis heaks 17. detsembril 2024. https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-16983-2024-INIT/et/pdf.

Kuigi meetmete majanduslik mõju on piiratud, on nende pikendamine tugev märk ELi pühendumisest Lääne-Balkani kaubandusintegratsioonile. See peaks aitama ka stabiliseerida turulepääsu tingimusi nii kõnealuse piirkonna kui ka ELi ettevõtjate jaoks. Kui määrust ei pikendata kuni 31. detsembrini 2025, minetavad Lääne-Balkani partnerid ajutiselt liberaliseeritud turulepääsu nende peamiste põllumajandustoodete puhul (puu- ja köögiviljad), mis on selle tundliku piirkonna jaoks erilise tähtsusega. Seda kinnitavad andmed, mille kohaselt suurenes meetmetega hõlmatud kogukaubandus aastatel 2018–2024 üle 125 %, kasvades 60,5 miljonilt eurolt 137 miljoni euroni.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Kuna kavandatud meetmed on kehtinud juba peaaegu 25 aastat, on soodustatud pooled väga hästi informeeritud ja teavad, kuidas määrusega ette nähtud tingimusi täita. Lisaks kodifitseeriti määrus 2024. aastal.

- **Põhiõigused**

Kavandatud meetmed järgiksid vastavates stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingutes sätestatud aluspõhimõtteid. Need on eelkõige demokraatlike põhimõtete, inimõiguste ja põhivabaduste austamine (ELi ja Kosovo vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu artikkel 3 ja teiste stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingute artikkel 2).

4. MÕJU EELARVELE

Kavandatav määrus ei põhjusta täiendavaid kulusid ELi eelarvest. Lisaks ei too määruse kohaldamise pikendamine kaasa kavandatud pikendamise aastate tulude poolele täiendavat mõju võrreldes praeguste autonoomsete kaubandusmeetmete eelarvemõjuga.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingute kohaste allkomiteede koosolekutel toimub korrapärane kahepoolne arutelu Lääne-Balkani partneritega vastastikuste soodustuste kasutamise järelevalve ja aruandluse üle.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei kohaldata.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Ettepanekus käsitletakse järgmisi määruse muudatusi:

1) Selleks et kõrvaldada vastuolu artikli 2 lõike 3 ja artikli 10 vahel seoses artikli 2 lõike 1 punktide a, b või c täitmata jätmise tagajärgedega ning luua õiguskindlus, tehakse ettepanek jätta selline täitmata jätmine artikliga 10 hõlmatud juhtudest välja ja säilitada artikli 2 lõige 3 kui ainus mehhanism soodustuste peatamiseks, kui ei täideta artikli 2 lõike 1 punkte a, b või c.

2) Lisaks eespool esitatud muudatusettepanekule näib, et artiklis 10 loetletud nõude täitmata jätmine, mis puudutab päritolutõendite kontrollimiseks tehtava halduskoostöö puudumist, on juba hõlmatud artikli 2 lõike 1 punktiga c ja on igal juhul sobivam peatamiseks artikli 2 lõike 3 alusel. Sellega seoses tehakse ettepanek lisada see artikli 2 lõike 1 punkti c.

3) Tehakse ettepanek jätta välja artikli 2 lõike 2 teine lõik, kuna see viitab institutsioonilisele protsessile, mis erineb ELi toimimise lepingu artikli 207 suhtes kohaldatavast seadusandlikust tavamenetlusest.

4) Selguse huvides tuleks lisada uus artikli 2 lõige 4, et täpsustada, et artikli 2 lõike 1 punkti d täitmata jätmine võib kaasa tuua soodustuste peatamise vastavalt artiklile 6.

5) Selle sisu täpseks kajastamiseks tuleks artikkel 2 ümber nimetada.

6) Kuna Kosovole antud ühepoolsed soodustused lisati 1. aprillil 2016 jõustunud ELi ja Kosovo vahelisse stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingusse, mis oli viimane jõustunud stabiliseerimis- ja assotsieerimisleping, ei kuulu kalandustoodete kaubanduskontsessioonid enam ühepoolsete kaubandussoodustuste alla. Selguse huvides tehakse seega ettepanek jätta artikli 3 lõikest 2 välja allesjäänud vananenud viited kalandustoodete turgudele ja kalandustoodetele.

7) Tehakse ettepanek pikendada määruse kohaldamisaega kuni 31. detsembrini 2030.

2025/0108 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse 28. veebruari 2024. aasta määrust (EL) 2024/823 erandlike kaubandusmeetmete kohta stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessis osalevate või sellega seotud maade ja territooriumide suhtes

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu määrusega (EL) 2024/823[1] on kehtestatud liidu ning Lääne-Balkani partnerite ja territooriumide vaheliste ühepoolsete kaubandusmeetmete süsteem, vabastades teatavad Lääne-Balkanilt pärinevad põllumajandustooted tollimaksudest ja samaväärse toimega maksudest ning võimaldades teatavate Lääne-Balkanilt pärinevate veinitoodete puhul kasutada üldtariifikvooti.

(2) Praegused Lääne-Balkani autonoomsed kaubandusmeetmed hõlmavad kahte allesjäänud soodustust: esiteks koguseliste tollimaksude peatamine kõigi puu- ja köögiviljade puhul, mille suhtes kohaldatakse piiril kehtiva hinna süsteemi, ja teiseks võimalus kasutada veini üldtariifikvooti, mis on kättesaadav põhimõttel „kes ees, see mees“ pärast seda, kui Lääne-Balkani partnerid on oma vastava stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu riikliku kvoodi ammendanud. Vaatamata praeguste autonoomsete kaubandusmeetmete piiratud ulatusele on need endiselt olulised. Määrus (EL) 2024/823 kaotab aga kehtivuse 31. detsembril 2025.

(3) Autonoomsete kaubandusmeetmete süsteem pakub väärtuslikku tuge Lääne-Balkani partnerite majandusele, ilma et see avaldaks liidule negatiivset mõju.

(4) Liit peaks seega jätkama piirkonna haavatava majanduse toetamist, pikendades määruse (EL) 2024/823 kohaldamisaega veel viie aasta võrra. Määruse (EL) 2024/823 kohaldamisaja pikendamine näitab liidu kindlat pühendumist Lääne-Balkani kaubandusintegratsioonile.

(5) Seepärast on asjakohane pikendada määruse (EL) 2024/823 kohaldamisaega kuni 31. detsembrini 2030.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. veebruari 2024. aasta määrus (EL) 2024/823 erandlike kaubandusmeetmete kohta stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessis osalevate või sellega seotud maade ja territooriumide suhtes (ELT L, 2024/823, 6.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/823/oj).

(6) Autonoomsete kaubandusmeetmete pikendamine on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2024/1449[2].

(7) Pärast ELi ja Kosovo vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu[3] jõustumist, mis on viimane jõustunud stabiliseerimis- ja assotsieerimisleping, tuleks määruse (EL) 2024/823 artikli 3 lõikes 2 esitatud viited kalandustoodete kaubanduskontsessioonidele välja jätta, kuna asjaomased kvoodid viidi kõigi soodustatud riikide puhul üle vastavatesse kahepoolsetesse stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingutesse.

(8) Nõukogu määruse (EL) 2024/823 artikli 2 lõikes 3 ja artiklis 10 on kattuvusi, mis toovad kaasa vastuolulised soodustuste peatamise mehhanismid, millega tuleks õiguskindluse tagamiseks tegeleda,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) 2024/823 muudetakse järgmiselt.

1. Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

(a) pealkiri asendatakse järgmisega:

„Sooduskorra saamise ja selle peatamise tingimused“;

(b) artikli 2 lõike 1 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) soodustatud pooled peavad osalema tõhusas halduskoostöös liiduga, sealhulgas päritolutõendite kontrollimiseks tehtavas vajalikus halduskoostöös, et vältida pettuseohtu ning“;

(c) artikli 2 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„Ilma, et see piiraks käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tingimuste kohaldamist, on artiklis 1 osutatud sooduskorda võimalik saada üksnes juhul, kui soodustatud pooled on valmis ellu viima põhjalikke majandusreforme ja osalema piirkondlikus koostöös teiste stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessis osalevate riikidega, eelkõige GATT 1994 XXIV artiklile ja muudele asjaomastele WTO sätetele vastavate vabakaubanduspiirkondade loomise teel.“;

(d) artiklile 2 lisatakse lõige 4:

„Kui soodustatud pool ei täida lõike 1 punkti d, võib komisjon vastavalt artiklile 6 täielikult või osaliselt peatada asjaomasele soodustatud poolele käesoleva määrusega antud õiguse saada soodustust.“

2. Artikli 3 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Olenemata käesoleva määruse muudest sätetest, eelkõige artiklist 10, võib komisjon, arvestades põllumajandustoodete turu erilist tundlikkust ning juhul, kui põllumajandustoodete import põhjustab tõsiseid häireid liidu turgudel ja nende reguleerimismehhanismides, võtta rakendusaktidega vastu asjakohaseid meetmeid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 8 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.“

---

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. mai 2024. aasta määrus (EL) 2024/1449, millega luuakse Lääne-Balkani reformi- ja kasvurahastu (ELT L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj).

[3] Kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

3. Artikkel 10 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 10*

Muud ajutised peatamismeetmed

1. Kui komisjon leiab, et on piisavalt tõendeid pettuse kohta või selle kohta, et liitu suunduv import on märkimisväärselt kasvanud, ületades tavapäraseid tootmis- ja ekspordimahtusid, võib ta võtta meetmeid, et käesoleva määrusega ettenähtud sooduskord täielikult või osaliselt kolmeks kuuks peatada, tingimusel et ta on eelnevalt:

(a) teavitanud Lääne-Balkani rakenduskomiteed;

(b) pöördunud liikmesriikide poole, et need võtaksid tarvitusele ettevaatusabinõud, mida on vaja liidu finantshuvide kaitseks või selleks, et soodustatud pooled tagaksid artikli 2 lõike 1 täitmise;

(c) avaldanud *Euroopa Liidu Teatajas* teate, et esineb põhjendatud kahtlusi selle kohta, kuidas asjaomane soodustatud pool kohaldab sooduskorda või täidab artikli 2 lõiget 1, mis võib seada kahtluse alla asjaomase poole õiguse jätkata käesoleva määrusega antud soodustuste kasutamist.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud meetmed võetakse vastu rakendusaktidega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 8 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Peatamisaja lõppedes otsustab komisjon esialgse peatamismeetme lõpetada või pikendab seda lõikes 1 sätestatud korras.“

4. Artikli 12 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Seda kohaldatakse kuni 31. detsembrini 2030.“

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*

FINANTSSELGITUS „TULUD“ – EELARVE TULUDE POOLELE MÕJU AVALDAVATE ETTEPANEKUTE JAOKS

1. ETTEPANEKU NIMETUS:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu 28. veebruari 2024. aasta määrust (EL) 2024/823 erandlike kaubandusmeetmete kohta stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessis osalevate või sellega seotud maade ja territooriumide suhtes

2. EELARVEREAD

Tulude eelarverida (peatükk/artikkel/punkt): Peatükk 12, artikkel 120

2025. aastaks eelarves ette nähtud summa: 21 082 004 566 eurot

(ainult sihtotstarbeliste tulude puhul):

Tulud eraldatakse järgmisele kulude eelarvereale (peatükk/artikkel/punkt):

3. FINANTSMÕJU

- ■ Ettepanekul puudub finantsmõju
- ☐ Ettepanekul puudub finantsmõju kuludele, kuid sellel on finantsmõju tuludele
- ☐ Ettepanekul on finantsmõju sihtotstarbelistele tuludele

Mõju on järgmine:

(miljonites eurodes ühe komakohani)

Tulude eelarverida	Mõju tuludele[1][2]	XX kuud alates pp/kk/aaaa *(kui on kohaldatav)*	Aasta N
Peatükk/artikkel/punkt …			
Peatükk/artikkel/punkt …			

Olukord pärast meetme rakendamist					
Tulude eelarverida	[N+1]	[N+2]	[N+3]	[N+4]	[N+5]
Peatükk/artikkel/punkt …					
Peatükk/artikkel/punkt …					

1 Aastasummade prognoos peab põhinema 5. punktis märgitud valemil või meetodil. Aastane summa makstakse esimesel aastal üldjuhul ilma mahaarvamisteta ja mitte proportsionaalsel alusel.

2 Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, st brutosumma pärast 25 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.

(Ainult sihtotstarbeliste tulude puhul tingimusel, et eelarverida on juba teada):

Kulude eelarverida[3]	Aasta N	Aasta N+1
Peatükk/artikkel/punkt …		
Peatükk/artikkel/punkt …		

Kulude eelarverida	[N+2]	[N+3]	[N+4]	[N+5]
Peatükk/artikkel/punkt …				
Peatükk/artikkel/punkt …				

4. PETTUSEVASTASED MEETMED

5. MUUD MÄRKUSED

Kavandatav määrus ei põhjusta täiendavaid kulusid (kulutusi) ELi eelarvest.

Autonoomsete kaubandusmeetmete pikendamine (2026–2030) ei avalda kavandatud pikendamise aastatel tulude poolele täiendavat mõju võrreldes varasemate autonoomsete kaubandusmeetmete eelarvemõjuga.

Autonoomsete kaubandusmeetmete pikendamise tõttu saamata jäänud tulu ei saa käsitada saamata jäänud tollimaksutuluna, kuna seda tulu ei ole saadud alates 2000. aastast, mil võeti vastu esimene autonoomne kaubandusmeede.

[3] Kasutada ainult vajaduse korral.